

at navnlig Staten, der gennem sin Lovgivning har bidraget saa meget til, at Nationalbanken har kunnet tjene saa mange Penge, fik en større Andel i Udbyttet. Jeg vil dog straks for mit Vedkommende føje til, at de, der skulde bære denne Foranstaltning, de, der skulde miste noget, for at Staten kunde faa en Andel, maa være Indhaverne af Nationalbankens Forretning, altsaa Aktionærerne, derimod ikke Seddelkreditorerne. Forretningens Indhavere, Aktionærerne, er dem, der har tjent ved den foreliggende Situation, hvorimod Seddelkreditorerne — og det er jo os alle — i alt Fald hidtil kun har tabt derved. Der kan derfor ikke være Tvivl om, at Byrden ved, at Staten tager en større Andel af Overskuddet, bør falde paa Aktionærerne, medens Seddelkreditorerne under alle Omstændigheder bør beskyttes.

I Henhold til de Bemærkninger, jeg her har haft den Ære at fremsætte, skal jeg paa hele Udvalgets Vegne tillade mig at anbefale Lovforslaget til uforandret Vedtagelse i dette høje Ting.

Bramsnæs: Allerede ved Behandlingen af Nationalbankens Oktroj, saaledes som den foreligger i Øjeblikket, gjorde jeg paa mit Partis Vegne opmærksom paa, at der trængtes til en Forandring i denne Oktrojs Bestemmelser med Hensyn til Overskuddets Fordeling mellem Aktionærerne og Staten. Ved den Oktroj, som blev givet i 1907, og som traadte i Kraft i 1908, blev det fastsat, at Staten skulde af Overskuddet have $\frac{3}{4}$ Mill. Kr., og derefter skulde der henlægges 5 pCt. til Reservefonden, 6 pCt. skulde Aktionærerne have forlods, og dernæst skulde Resten deles med $\frac{3}{4}$ til Aktionærerne og $\frac{1}{4}$ til Staten. Det er, forekommer det mig, selv under almindelige Forhold, en overordentlig gunstig Maade at fordele Overskuddet paa, hvis man da vil beholde det Synspunkt, der, saa vidt jeg forstaar, er gjort gældende fra alle Sider, at Nationalbanken ikke skal betragtes som en rent privat Forretning, men ogsaa som en Slags Samfundsinstitution. Da Oktrojen var til Fornylse i Rigsdagssamlingen 1918—19, fremkom jeg, som jeg nævnte, med disse Anskuelse. De var blevet gjort gældende fra vort Parti paa tidligere Tidspunkter, men det lykkedes ikke den Gang at vinde Ørenlyd eller Tilslutning til dette Synspunkt trods det, at man allerede den Gang kunde se, at Nationalbanken havde været i Stand til under Krigen at

lægge meget betydelige Beløb op, ikke til Konsolidering af Bankens almindelige Forpligtelser, men til Udbytteudligningsfondet til Aktionærerne. Som det allerede er fremhævet af den ærede Ordfører for Udvalget, (Godskesen), er det lykkedes Banken i Krigen Aar, som ellers har været haarde for mange Mennesker, at forøge denne Reservefond, denne private Reservefond for Bankens Aktionærer, fra 1 Mill. Kr. til ca. 18 Mill. Kr., og det maa jo siges at være en ganske smuk Forøgelse af Aktionærernes Penge, indestaaende i Banken. Og der er vel Grund til at antage, at indeværende Aars Bankregnskab atter vil vise en ikke ringe Sum, som efter Reglerne skal henlægges til Aktionærernes Udbytteudligningsfond. Jeg kender naturligvis ikke Nationalbankens Regnskab saa nøje, at jeg kan have nogen Anelse om, hvor stort et Beløb der kunde tænkes at komme i Aar. Der kom i Fjor 6,4 Mill. Kr., og hvis vi forudsætter, at der i Aar vil komme noget lignende, vil denne Udbytteudligningsfond for Aktionærerne være naaet op til mellem 24 og 25 Mill. Kr. Og Aktionærernes Aktiekapital andrager 27 Mill. Kr., saa der vil, om jeg saa maa sige, være en plausibel Grund til, at Nationalbanken giver en Friaktie, Aktie pr. Aktie, for Nationalbankens Aktionærer, og saa vil vi nok komme til den Situation at maatte anlægge et andet Synspunkt for Nationalbankens Forretningssang end hidtil. Med andre Ord, der er opsamlet saa betydelige Beløb, at det er givet, at Bankens Indtægter, om jeg saa maa sige, har været for store i Forhold til, hvad der i disse Aar er givet Staten af Bankens Overskud. Dette Overskud, som fremkommer i Banken, skyldes naturligt den forøgede Seddeludstedelse, og vi maa lægge særlig Mærke til een Ting nemlig, at selv om vi fastholder det procentuelle Forhold imellem Guldbeholdningen og Seddelmængden, vil i Virkeligheden det, at det absolutte Beløb stiger, betyde en stor Fordel for Banken. Lad os sætte, at Banken har Halvdelen liggende i Guld — det skal den jo ikke i Øjeblikket —, saa vil det betyde, hvis Seddelbeholdningen er 200 Mill. Kr., at Banken udsteder 100 Mill. Kr. i Sedler, som den har gratis udover Trykningsomkostningerne, og som den kan trække Renter af. Men hvis med det samme procentuelle Forhold Seddelbeløbet stiger til 500 Mill. Kr., som det er i Øjeblikket, eller over 500 Mill. Kr., vil det sige, at Banken har til Udlaan uden Udgift udover Trykningsomkostningerne 200 à 300 Mill. Kr.; det vil altsaa vise sig, at ved denne Ud-